

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1086

Vragen van het lid **Karabulut** (SP) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *het optreden van de Iraanse autoriteiten tegen demonstranten in Iran* (ingezonden 12 januari 2018).

Antwoord van Minister **Zijlstra** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 7 februari 2018).

Vraag 1

Kent u het bericht «Iran: Investigate reports of protestor deaths in custody»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de zorgen van Amnesty International over berichten dat vijf demonstranten in detentie in Iran onder verdachte omstandigheden om het leven zijn gekomen?

Antwoord 2 en 5

Ja. Dergelijke berichten zijn ronduit zorgelijk en onafhankelijk onderzoek naar het geweld bij de demonstraties is nodig. Deze boodschap heeft Nederland begin januari, kort na het uitbreken van de demonstraties, rechtstreeks aan de Iraanse ambassadeur overgebracht. Ook riep Nederland tijdens het debat in de VN Veiligheidsraad op 5 januari jl. Iran op om het geweld te staken en de vrijheid van meningsuiting en het recht op vreedzame demonstraties te respecteren. Nederland zal, samen met Europese partners, de afwikkeling van de recente protesten nauwgezet volgen. Eerlijke rechtsgang, waarborging van mensenrechten van arrestanten en proportionaliteit van straffen moeten voorop staan.

Vraag 3

Is u bekend hoeveel demonstranten de afgelopen weken in Iran zijn opgepakt? Klopt het dat dit tenminste honderden personen betreft?

¹ Iran: Investigate reports of protestor deaths in custody, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2018/01/iran-investigate-reports-of-protester-deaths-in-custody/>, 9 januari 2018.

Vraag 4

Acht u het waarschijnlijk dat veel demonstranten om politieke redenen zijn opgepakt. Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3 en 4

Het is moeilijk verifieerbare informatie te verkrijgen over het aantal opgepakte demonstranten en de reden van hun arrestatie, maar het is waarschijnlijk dat tijdens de protesten enkele honderden personen zijn opgepakt vanwege het scanderen van politieke leuzen tegen de Iraanse regering, het geestelijk leiderschap of de Islamitische Republiek. Volgens de Iraanse rechterlijke macht werden er medio januari nog 465 personen vastgehouden vanwege hun betrokkenheid bij de demonstraties. Een deel van de gearresteerde demonstranten is inmiddels vrijgelaten. Tevens werd aangekondigd dat minderjarige arrestanten vrijgelaten zouden worden. Personen die als instigator of leiders van de demonstraties beschouwd worden zullen mogelijk zwaar bestraft worden. Het is daarom van belang de nasleep van de protesten kritisch te blijven volgen. Het recht op vreedzaam protesteren is een fundamenteel recht waaraan niet getoerd mag worden.

Vraag 5

Staat u achter de oproep van Amnesty International dat de omstandigheden van de dood van de vijf demonstranten onderzocht dienen te worden en dat eventuele verantwoordelijken hiervoor bestraft dienen te worden? Zo ja, bent u bereid hiertoe op te roepen in uw contacten met Iran? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Zie het antwoord op vraag 2.

Vraag 6

Bent u verder bereid vrijlating van politieke gevangenen in Iran te bepleiten?

Antwoord 6

Ja. Nederland zal de Iraanse regering blijven aanspreken op de fundamentele rechten van de bevolking, waaronder de vrijheid om te demonstreren, zoals ook gedaan tijdens de spoedzitting van VN Veiligheidsraad op 5 januari jl. en in de Europese verklaring op 2 januari jl. Zoals vermeld in het antwoord op vraag 2 heeft Nederland tevens het belang van een onafhankelijk onderzoek naar het gebruikte geweld en eerlijke rechtsgang richting de Iraanse autoriteiten benadrukt, zowel in de Veiligheidsraad als tegen de Iraanse ambassadeur in Nederland. Het kabinet blijft de ontwikkelingen nauwlettend volgen en zal in bilateraal en multilateraal verband blijven aandringen op een eerlijk proces voor alle opgepakte demonstranten en overige politieke gevangenen, conform internationale mensenrechtenverdragen.